

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Literatura Galega e Estudos Socioculturais	Código	613G02032	
Titulación	Grao en Galego e Portugués: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Galego-Portugués, Francés e LingüísticaLetras			
Coordinación	Tato Fontaiña, Laura	Correo electrónico	laura.tato@udc.es	
Profesorado	Tato Fontaiña, Laura	Correo electrónico	laura.tato@udc.es	
Web	www.udc.es/filo			
Descrición xeral	Estudo da literatura galega desde a perspectiva dos estudos socioculturais, de xénero, sistémicos, identitarios, poscolonias, emerxentes, etc.			
Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos Non haberá modificacións</p> <p>2. Metodoloxías Non haberá modificacións.</p> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican As sesións maxistras serán realizadas a través de Teams; así como os obradoiros e a análise de fontes documentais que non sexan individuais.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado: a través do correo electrónico laura.tato@udc.gal</p> <p>4. Modificacións na avaliación A proba de ensaio será realizada a través da plataforma moodle.</p> <p>*Observacións de avaliación: Non hai</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Non hai</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A4	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua galega.
A7	Coñecer as literaturas en lingua galega, española e inglesa.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.

A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A16	Coñecer a crítica textual e a edición de textos.
A17	Ter un coñecemento avanzado da literatura galega.
A18	Ter un coñecemento avanzado da literatura portuguesa.
A19	Coñecer a historia e a cultura das comunidades galegofalantes.
A20	Coñecer a historia e a cultura das comunidades lusófonas.
A23	Coñecer a situación sociolingüística da lingua galega.
A27	Coñecer a evolución histórica externa e interna da lingua galega.
A28	Coñecer a evolución histórica externa e interna da lingua portuguesa.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B2	Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B9	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Ser capaz de desenvolver un enfoque orixinal e creativo na investigación avanzada no ámbito dos estudos literarios e culturais.	A1 A2 A4 A11 A16 A23	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10	
Coñecer e aplicar diferentes métodos e técnicas de análise á produción literaria e cultural galega.	A7 A18 A19 A20	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10	

Comprender os procesos históricos dos estudos literarios e culturais e as súas mudanzas de paradigma.	A1 A3 A4 A10 A14 A15 A17 A27	B2 B5 B6 B8 B9	
Analisar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos.	A2 A3 A17 A19 A23	B1 B3 B9 B10	
Comprender os procesos históricos do estudos literarios e culturais e as súas mudanzas de paradigma.	A1 A2 A3 A10 A17 A19	B1 B2 B3 B8	
Analisar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos.	A1 A2 A3 A4 A10 A11 A14 A28	B1 B2 B4 B5 B6 B7	
Adquirir as habilidades necesarias para analizar e interpretar os mecanismos dos procesos da creación literaria.	A1 A2 A4 A17	B3 B5 B6	
Aplicar as técnicas de análise cultural respectando os fundamentos ideolóxicos presentes en contextos diversos.	A2 A3 A4 A11 A17	B6 B8 B10	
Coñecer e valorizar a diversidade cultural, con especial atención ao ámbito galego-portugués.	A4 A17 A27	B1 B5 B9	
Aplicar técnicas de análise cultural en contextos diversos	A2 A3 A10 A11	B4 B5 B6 B7	
Realizar achegas creativas e orixinais na análise dos textos literarios, dos productos artísticos e das realidades culturais.	A2 A3 A4 A10 A11	B4 B6 B8 B10	

Adquirir as habilidades necesarias para analizar e investigar os mecanismos dos procesos de comunicación.	A1 A2 A3 A14 A16 A17 A27	B4 B5 B8	
Coñecer e valorizar a diversidade cultural, con especial atención aos ámbitos hispánico e galego-portugués.	A1 A3 A4 A10 A11 A14 A15 A17 A19 A23	B1 B3 B5 B7 B9	
Adquirir a capacidade de utilizar ferramentas e recursos de investigación aplicados no ámbito dos estudos literarios e culturais	A4 A10 A11 A14 A15 A17 A27	B1 B2 B5	
Aplicar unha perspectiva comparatista de carácter transnacional e plurilingüístico aos estudos literarios, artísticos e culturais	A1 A2 A4 A10 A11 A17 A18 A27	B1 B2 B3 B4	
Ser quen de realizar achegas creativas e orixinais no estudo comparatista dos textos literarios, dos produtos artísticos e das realidades culturais	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B5 B6 B7 B10	C1

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Principais grupos e liñas de investigación	1.1. Propostas sociais e identitarias 1.2. Propostas sistémicas e sociolóxicas 1.3. Outras propostas
2. Discursos e contradiscursos das mulleres.	2.1 Teoría e práctica.
3. Recepción da literatura galega do XXI.	3.1 A recepción externa. 3.2 A recepción interna. 3.3 Autores/as representativos/as das diferentes tendencias.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A3 A11 A16 A17 B5 B7 B8 B9 B10	10	15	25
Lecturas	A10 A17 A19 A23 A27 B1	1	20	21
Análise de fontes documentais	A1 A2 A4 A15 A16 A18 A20 A28 B2 B6 C1	15	10	25
Proba de ensaio	A3 A4 A11 A17 B6 B7 B8 B10	2.5	17	19.5
Obradoiro	A1 A2 A7 A14 B3 B4 B10 C1	15	5	20
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Presentación, desenvolvemento e análise de contidos teóricos e procedementais fundamentais para o alumnado atinxir as competencias e destrezas previstas.
Lecturas	Realización dunha serie de lecturas que se inclúen no Paso 8 desta Guía.
Análise de fontes documentais	Comentario e análise de diferentes textos seleccionados seguindo a táboa de contidos da materia.
Proba de ensaio	Proba escrita en que o alumnado desenvolverá algún dos temas explicados na sesión maxistral, ou comentados e analizados no obradoiro ou nos exercicios de análise de fontes.
Obradoiro	Traballo en grupo que se realizará nas horas de aulas interactivas sobre textos que estarán en moodle.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais Obradoiro	Os(as) estudantes que non podan asistir no horario previsto para as Titorías, poderán concertar entrevistas por medio do correo electrónico.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Análise de fontes documentais	A1 A2 A4 A15 A16 A18 A20 A28 B2 B6 C1	A avaliación deste tipo de traballo será continua e realizada sobre a participación do(a) alumno(a) nas actividades na aula.	20
Lecturas	A10 A17 A19 A23 A27 B1	A avaliación das lecturas obrigadas realizarase dentro da proba de ensaio cunha serie de cuestión concretas sobre as obras.	20
Obradoiro	A1 A2 A7 A14 B3 B4 B10 C1	Na avaliación desta actividade terase en conta, ademais do contido, a clareza expositiva e a corrección lingüística.	20
Proba de ensaio	A3 A4 A11 A17 B6 B7 B8 B10	Proba escrita en que o alumnado desenvolverá algún dos temas explicados na sesión maxistral, ou comentados e analizados no obradoiro ou nos exercicios de análise de fontes.	40

Observacións avaliación

Todas

as actividades deberán ser entregadas de acordo cos prazos e os procedementos fixados no inicio das sesións.

Os(as) estudantes con dispensa académica poderán realizar traballos tutelados para ser avaliados. Deberán poñerse en contacto coa profesora en horario de titorías ou a través do correo electrónico.

Fontes de información

<p>Bibliografía básica</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Amorós, C (1994). Historia de la teoría feminista. Madrid: Instituto de Investigaciones feministas da UCM - Blanco, C. (1995). Nais, damas, prostitutas e feirantas. Vigo: Xerais - Bourdieu, Pierre (1992). Les règles de l'art. Genèse et structure du champ littéraire. Paris: Éditions du Seuil - Casas, Arturo (2002). ?A Teoría crítica da cultura e a planificación dos estudos socioculturais?. Anuario de estudos literarios galegos, 29-38 - Figueroa, Antón (2001). Nación, literatura, identidade: comunicación literaria e campos sociais en Galicia. Vigo: Edicións Xerais de Galicia - González-Millán, X. (2000). Resistencia cultural e diferenza histórica: a experiencia da subalternidade. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco - Even-Zohar, Itamar (2007). Polisistemas de cultura. Tel Aviv: Unit of Culture Research, Tel Aviv University (acesíbel en http://www.tau.ac.il/~itamarez/) - Samartim, Roberto L.I. (2010). O proceso de construción do sistema literario galego entre o franquismo e a transición (1974-1978): margens, relacións, estrutura e estratexias de planificación cultural. Santiago de Compostela: Servizo de Publicacións da USC - Torres Feijó, Elías J. (2004). ?Roma locuta causa finita? Sobre docencia e crítica da literatura e da cultura?. Aurora Marco et al. (eds.), Actas del VII Congreso Internacional de la Sociedad Española de Didáctica - González Fernández, H. (2005). Elas e o paraugas totalizador. Vigo: Xerais - Moure, T. (2012). Queer-emos un mundo novo. Sobre cápsulas, xéneros e falsas clasificacións. Vigo: Galaxia - Beltrán, E et alii (eds.) (2001). Feminismos. Debates teóricos contemporáneos. Madrid: Alianza Obras de Lectura: Manuel Rivas: Todo é silencio. María Reimonde: O club da calceta. Domingo Villar: A praia dos afogados. Teresa Moure: Unha primavera para Aldara. Gustavo Pernas: Os ollos de Victorine e a construción da cuarta parede. Ana Romani: Estremas.
<p>Bibliografía complementaria</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hooper, Kirsty (2005). ?Novas cartografías nos estudos galegos: nacionalismo literario, literatura nacional, lecturas posnacionais?. Anuario de Estudos Literarios Galegos: 64-73 - Martínez Tejero, C. (2009). ?O estudo de Sistemas Culturais Emergentes através da imprensa periódica. O caso do xornal «Faro de Vigo» em 1970?. Manuel Carlos Silva et al (eds.), [Actas do] X Congreso Luso Afro Brasileiro de Ciências Sociais. S - Reis, C. (1992). ?Criação literaria e periferismo cultural: para una ideologia da marginalidade?. Actas do I Congreso Internacional da Cultura Galega, Dirección Xeral de Cultura, [Santiago de Compos - Rodríguez, Francisco (1990). Literatura galega contemporánea (problemas de método e interpretación). Vilaboa: Edicións do Cumio - Tato Fontaiña, Laura; Tavares Maleval, Mª do Amparo (eds.) (2010). Estudos galego brasileiros 3: lingua, literatura, identidade. Rio de Janeiro / A Coruña: UERJ / Universidade da Coruña - Torres Feijó, Elías J. (2006). ?Sobre os obxectivos, servizos e serventías da Historiografía literaria. Algunhas propostas?. Maria da Penha Campos Fernandes (coord.), História(s) da Literatura. Actas do 1º Congreso Internaci

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías